

TÜSİAD

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

" YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ"

TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI

12 Mayıs 2016

İstanbul, Sabancı Center

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Divan Üyeleri, Sayın Başkan, Sevgili Üyeler ve Basın Mensupları,

Yüksek İstişare Konseyi toplantımıza hoş geldiniz.

Olağan toplantımızı dünyamız ve ülkemiz açısından olağanüstü sayılacak gelişmelerin ortasında yaptığımızı söylememi mübalağalı bulmayacağınızı tahmin ediyorum.

İş dünyası olarak bizi ilgilendiren pek çok konu var. Hemen hepsine değinmek zorundayız. Zira ekonomiyi hukuktan, hukuku terörle mücadeleden, terörle mücadeleyi dış politikamızdan, dış politikamızı evrensel demokratik değerlerden ve elbette ülkemizin refah ve huzurundan bağımsız düşünemiyoruz.

Her konu bir şekilde birbirine bağlanıyor ancak, ben konuşmama öncelikle ekonomiyle başlamak istiyorum.

Değerli üyeler,

2015 yılında dünya ekonomisinde büyümeyle ilgili hemen tüm raporların kötümserliği beslediği bir ortamda Türkiye ekonomisi mevcut koşullar altında yüksek sayılabilecek bir büyüme kaydetti. Ekonominin, terör ve siyasi belirsizliklere rağmen, beklenenden daha dirençli olduğuna şahit olduk. Ancak, uzun vadeli risklerin ve geçmişten gelen yapısal sorunların halen devam ettiğini de biliyoruz.

1 Kasım seçimlerinden sonra yeni hükümetin kurulmasıyla kendimizi seçimsiz bir dört yıla hazırlamış, yapısal sorunları çözmek için 64. Hükümetin ortaya koyduğu eylem planını önemsemiş ve desteklemiştik. Seçimden bu yana reform gündeminin maddelerinin hayata geçirilmesi için hükümetin göstermiş olduğu çabayı takdir ettiğimizi belirtmek isterim. Halen birçok eylem maddesi üzerinde çalışılmaya devam ediliyor ve programın ancak bir kısmı gerçekleşmiş durumda.

On gün sonraki Adalet ve Kalkınma Partisi kurultayından sonra kurulacak yeni hükümetin reform gündemine aynı heyecan ve kararlılıkla devam edeceğini umuyoruz. Somut olarak eylem planı çerçevesinde ortaya konulan ve 172 maddeden oluşan programın etkili bir şekilde uygulanmasını bekliyoruz.

Ekonominin başka ülkelerle karşılaştırıldığında görece olarak iyi görünmesi, büyümemizin bugünün şartlarında yüksek sayılacak düzeylerde seyretmesi bizi rehavete sevk etmemeli.

Sürdürülebilir büyümenin önünde engel teşkil eden yapısal sorunlar halen ekonomi açısından risk teşkil ediyor.

Yılın ilk aylarında Amerikan Merkez Bankası FED'in daha önce öngörüldüğü kadar hızla faiz yükseltmeyeceğinin anlaşılmasıyla başlayan hareketlilik, kısa vadeli sermaye akımları sayesinde Türkiye piyasalarında ılımlı bir hava estirdi. Buna Avrupa ekonomisindeki yavaş ama istikrarlı büyüme ve petrol fiyatlarının düşüklüğü eklenince Türkiye ekonomisi makro düzeyde yeni ve olumlu bir dengeye oturma imkanı buldu.

Ancak enflasyonun kalıcı şekilde düşük tek haneli seviyelere getirilememiş olması, yetersiz tasarruflarımızın yatırım ihtiyacımızı karşılayacak düzeye çıkamaması hala risk olmaya aday. Daha da önemlisi, ekonomi son dört yıldır büyüyor, ancak verimlilik hiç artmıyor.

Bu yıl ülkemizi ve yakın coğrafyamızı fazlasıyla etkileyen terör olayları nedeniyle turizm sektöründe önemli kayıplar yaşanıyor ve sıkıntıların daha da derinleşmesi bekleniyor. Turizmin Türkiye ekonomisinde onlarca sektörü de besleyen bir alan olduğu hatırlandığında dolaylı maliyetin hayli yüksek çıkacağını öngörebiliyoruz.

Dünyanın ve ülkemizin içinden geçtiği dönemde ekonomi yönetiminde akılcı, rekabetçi piyasa kurallarını benimseyen, Türkiye'nin yapısal sorunlarını çözmeye odaklı bir anlayışın devam etmesi zarurettir. İş dünyası olarak yeni hükümetin rekabet gücünü artıracak reformları kesintisiz olarak uygulamasını, mali disiplin ve finansal istikrarı gözetilen bir anlayışla ekonomi politikalarına yön vermesini bekliyoruz.

Değerli üyeler,

Halen görevde bulunan ve 22 Mayıs'taki Adalet ve Kalkınma Partisi kurultayından sonra görevi devredecek olan hükümet AB ile ilişkilerde yeni bir ivme kazanılması için çaba gösterdi.

Vicdan sahibi herkesin yüreğini paralayan Suriye'deki vahşetten kaçan mültecilerin kitleler halinde Avrupa ülkelerine akmasıyla ortaya çıkan trajedi ilişkilerin canlanmasına neden oldu. Türkiye ile AB arasında uzun zamandan beri donan temaslar, yürümeyen üyelik müzakereleri nedeniyle kopmuş gözükken ilişkinin yeniden tesisi için tali bir kanal açılmış oldu.

Sonuçta, mülteci krizinin atlatılması için taraflar müzakerelere başladılar. Toplumumuzun, uzun süredir beklediği ve aslında AB ile ilişkilerimizde ciddi bir haksızlık örneği olarak duran

vize zorunluluğunu kaldıracak anlaşma bir bakıma AB-Türkiye Geri Kabul Anlaşması'na eklenerek imzalandı.

Avrupa Komisyonu raporuna göre Türkiye bu anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gereken 72 şartın ezici çoğunluğunu yeterli ölçüde ve hızla yerine getirdi. Burada gerekli adımların süratle atılmış olması küçümsenmeyecek bir başarıdır.

Hepinizin bildiği gibi, anlaşmayı onaylaması gereken son merci Avrupa Parlamentosu, terörün tanımı konusundaki anlaşmazlık nedeniyle katı bir tutum takındı. Son iki günün gelişmeleri Türk vatandaşlarının AB'ye vizesiz seyahat etmesini sağlayacak anlaşmanın onaylanması ve dolayısıyla uygulanması hakkında taraflar arasında ciddi pürüzlerin sürdüğünü açıkça bizlere gösterdi. Sorunun ilişkileri kopma noktasına getirmeden çözülebilmesini diliyoruz. Ancak ülkemizin terör tehdidi ile karşı karşıya bulunduğu bir ortamda AB'nin terörle mücadeleyi aksatacak bir beklenti içinde olmaması gerekir.

Vize anlaşmasının koşulu olan diğer maddeler içerisinde özellikle, yolsuzlukla mücadele programının uygulanması ve Avrupa Konseyi'nin bu alandaki organı GRECO'nun, (Türkiye'nin de imzacısı olduğu Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu) tavsiyelerine uygun yasal düzenlemelerin yapılmasını önemsiyoruz. Bu yönde alınacak her türlü önlem ve uygulanacak programların önemini özellikle belirtmek isterim.

Benzer şekilde, kişisel verilerin korunması kanununun AB standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi ve uygulamada bu kanunun lafzına ve ruhuna riayet edilmesi de hak ve özgürlükler alanında bir ferahlamaya yol açacaktır.

Değerli üyeler,

Mülteci sorununun asıl ve köklü çözümü Suriye'de beş yılı aşkın süredir devam eden ve yüzbinlerin canına mal olan iç savaşın bitmesidir. Uluslararası sistemin ve bölge ülkelerinin bu savaşı bitirecek nihai adımları atamamaları önümüzdeki dönemlerde de acısı çekilecek pek çok sorunun kronikleşmesine yol açtı.

Bunlardan birisi de hiç kuşkusuz terör sorunudur. Geçen sene bu zamanlarda Türkiye seçimlere hazırlanıyordu ve ülkede iki yılı aşkın süredir devam eden çatışmasızlık ortamı bozulmamıştı. Neredeyse bir yıla yakındır ülkemiz PKK'nın terör taarruzu ile karşı karşıya. Güneydoğu'daki pek çok il ve ilçemizde yüksek düzeyde can ve mal kaybına yol açan çatışmalar halen şiddetle devam ediyor. Her gün gelen, tahammül sınırlarımızı zorlayan şehit

haberleri, şehit olan güvenlik gücü mensuplarının haberleri, perişan ailelerin hikayeleri hepimizi derinden sarsıyor. Terör yüzünden Türkiye içerisinde yer değiştirmek zorunda kalan on binlerce vatandaşımızın durumu da içimizi acıtıyor.

Terörle mücadeleye kesin destek verirken, güvenlik güçlerimizin kayıp vermemesi ve gelişmelerden sivil halkın etkilenmemesi için her türlü önlemin alınması öncelikli olmak üzere, bu mücadelenin özgürlüklere hanel getirmeden yapılması gerektiğine inanıyoruz. Bu çerçevede, çözüm arayışı ortamına dönülebilecek koşulların en kısa zamanda sağlanabilmesini ümit ediyoruz.

Güvenlik, adil yargılanma hakkı, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının güvenceye alınmasını her durumda önemsiyoruz. Her ne olursa olsun, özgür düşünceden korkmayan, özgüveni olan bir Türkiye'den yana olmalıyız.

Güvenlik açısından aslında ülkemizin bir başka saldırı altında olduğunu da görüyoruz. Kilis kentimiz haftalardır IŞİD terör örgütünün füze saldırılarına maruz kalıyor. Çok sayıda vatandaşımız canlarını kaybetti. Mevcut nüfusunun üzerinde Suriyeli göçmenin yaşadığı Kilis bu füze yağmuru karşısında boşalıyor. IŞİD ile bağlantılı olduğu açıklanan kişilerin Ankara ve İstanbul'da, daha önce Suruç ve Diyarbakır'da gerçekleştirdikleri terör eylemleri de ülkemizin karşı karşıya olduğu tehlikeyi net bir şekilde gösteriyor. Kilis ve ülkemizin her yerindeki halkın güvenliğinin sağlanması ve çözüm geliştirilmesi sorumluluğu hiç şüphesiz hükümetimize aittir.

Değerli üyeler,

Bu terör eylemleri, Suriye'deki vahşi savaşın ne zaman biteceğinin hala kestirilememesi Türkiye'nin dış ilişkilerini de etkiliyor. Tüm bu gelişmeler Türkiye'nin dış politikasında yeni bir değerlendirme ihtiyacı olduğunu, geçmiş dönemin muhasebesinin olabildiğince nesnel şekilde yapılmasının gerekliliğini bize gösteriyor.

Türkiye'nin dünya sistemi içinde etkili bir konumda olmasında, dünyanın diğer bölgeleriyle yakın ve verimli ilişkileri kurabilmesinde, çevresinde etkili olabilmesinde, Batı ittifakı içindeki varlığının önemini biliyoruz.

Buna karşılık, Batılı müttefiklerle her konuda tam olarak anlaşmışımız da söylenemez. Bu nedenle diyalog yollarının açık tutulmasının, iletişime ve diplomatik işbirliğine özen gösterilmesinin önemini bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Muhataplarımızdan da,

Türkiye'nin meşru güvenlik kaygıları hakkında daha duyarlı bir tutum içinde olmalarını, söylemlerini de bir müttefikle dayanışma çerçevesinde kurgulamalarını bekliyoruz.

Rusya ile ilişkilerimizin bu denli gergin bir şekilde sürmesinin her iki ülkenin çıkarlarına uygun olmadığı aşikar. O nedenle Moskova ile Ankara arasında yumuşamaya imkan sağlayacak bir diyalogun tesisinden yanayız.

Bunun ötesinde, AB'nin halen içinde bulunduğu kriz durumuna rağmen, üyelik perspektifini muhafaza ederek içeride bir dizi adımı da atmalıyız. Avrupa'daki olumlu ve olumsuz gelişmeler Avrupa'nın bir parçası olan Türkiye'yi yakından ilgilendirir ve etkiler.

Bu nedenle Brexit tartışmasını ve oylamasını, AB'nin geleceği hakkındaki tartışmaları yakından takip etmeliyiz. Brexit referandumunu nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın AB bu sonuçla birlikte yeni bir evreye girecektir. Gerek AB gerekse de ülkemizdeki siyasi gündemin değişkenliğine rağmen, bu ilişkilerin mümkün olduğunca yapıcı şekilde ve karşılıklı saygıyla yürütülmesi konusunda; sanırım, iki tarafta da soğukkanlı düşünebilen, herkes hemfikirdir.

Değerli üyeler,

Türkiye laik, demokratik, piyasa ekonomisini uygulayabilen, Müslüman çoğunluklu nüfusa sahip bir NATO üyesi ve AB üyelik adayıdır. Dünyada bu özelliklerin hepsini bünyesinde taşıyan başka bir ülke yoktur. Uluslararası düzenin ihtiyaç duyduğu sentezi üretebilecek kapasite, tarihinden gelen birikim nedeniyle Türkiye'de vardır.

Osmanlı modernleşmesi ve Cumhuriyet devrimi toplumumuza bir sekülerleşme perspektifi vermiştir. Bu perspektif ülkemizde toplumsal barış ve huzurun güvencesidir. Laiklik ilkesinin geçmişte katı ve otoriter bir yorumla uygulanmış olması bu ilkenin gerekliliğini tartışmayı asla meşru kılamaz. Doğru olan, laikliğin, çağdaş normlar ve demokratik ilkeler çerçevesinde uygulanmasıdır.

İlkenin kendisinden vazgeçmek Türkiye'nin çağdaşlaşma iddiasından vazgeçmek anlamına geleceği gibi, bundan da daha vahim şekilde toplumumuzun dengelerini bozacak, ayrımcılık ve gerginlikleri artıracaktır.

Bu gerekçelerle Cumhurbaşkanımızdan başlayarak tüm sorumluların laiklik ilkesine sahip çıkması güvencemizdir. Laiklik konusu özünde Türkiye'nin çağdaşlığıyla, demokratik düzeninin sağlığıyla, toplumsal ahengiyle ilgilidir. Geçtiğimiz günlerde basın bültenimizde

vurguladığımız gibi, 'laiklik başta olmak üzere akıl, bilim, hukuk ve özgürlük üzerine inşa edilmiş Cumhuriyet değerlerine sahip çıkmaya devam edeceğiz'.

Sevgili üyeler,

TÜSİAD olarak, uzun zamandır hemen hemen her toplantımızda yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, mülkiyet hakkına saygı ve temel özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi hakkında görüşlerimizi kamuoyuyla paylaşıyoruz. Küresel düzeyde yaşananlara baktığımızda benzer bir hassasiyetin tüm demokratik ülkelerde kendini gösterdiğine tanık oluyoruz.

Dünyada, giderek daha sert esen popülizm dalgası karşısında, yerleşik kurumlar hemen her demokratik ülkede kendilerini baskı altında hissediyor. Popülizmin yükselişi, küresel ekonomik krizin, gelir dağılımındaki eşitsizliğin, siyasi yansıması olarak görülmelidir. Dünya, bir bakıma farklı bir küreselleşme anlayışının şekillendirilmesi gerektiğini hatırlatan bir hareketle karşı karşıya. Küreselleşme, toplumsal sonuçlarına yeterince odaklanılmadığından gereğince yönetilemedi, ekonomik büyüme kapsayıcı olamadı.

Bireysel hakların korunması, yolsuzlukların üzerine gidilmesi ve yönetimde şeffaflık talepleri giderek daha güçlü dile getiriliyor, gelir dağılımı konusu çok daha vurgulu tartışılıyor. Türkiye demokrasisinin de sağlıklı gelişmesi bu taleplerin siyaset alanında yankı bulmasıyla yakından ilişkilidir. Ülkemizin refahı bu değerlere sahip çıkmamıza bağlıdır.

Değerli üyeler,

Hukuka bu kadar sarılmamız, şeffaflığı bu denli ısrarla talep etmemiz, demokrasimizi daha sağlıklı hale getirme arzumuz, ülkemizin refahı ve huzuru ile ilgilidir. Vatandaşlar olarak korku içinde yaşamadan, geleceğe ve çocuklarımızın istikbaline güvenle bakabilmek için benimsediğimiz ilkeler bunlardır. İnanıyoruz ki, yeni kurulacak hükümet de bu ilkeler doğrultusunda çalışacaktır. Ülkemizin ortak çıkarları çerçevesinde, bu hedeflere yönelik çabalara her zaman olduğu gibi destek vereceğimizi bir kez daha tekrarlayarak hepinize saygılarımı sunuyorum. Yönetim Kurulumuz adına katılımınız için teşekkür ederim.